

KADUK (18) *sb m*

a *jasne*.

sg N kaduk (2). ◇ *A* kaduk (4). ◇ *I* kadukiem (5); -em (3), -(e)m (2). ◇ *pl N* kaduki (4) *Oczko*, *SarnStat* (3), *kaduka* (1) *RejZwierc*. ◇ *A* kaduki (2).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *lek.* Choroba przejawiająca się nagłymi atakami drgawek wraz z następującą po nich utratą przytomności, epilepsja, padaczka; *epilepsia Calep, Cn; lues deifica a. sacra, morbus caducus a. comitialis a. Hercules a. sacer Cn* [morbus caducus – wielką niemoc, niektórzy zowią św. Walentego niemoc *Mącz 29a*] (8) : *Oczko 14*; o zęby do Apoloniey/ o náukę do Kátárzyny/ o káduk do Walente^{go} [...] wízyficy fię wćiekaią *CzechEp 83; Calep 367a; WujNT 15 marg; Y iesliś winien/ niech cię ogien niebieski łpali/ y káduk popádnie/ y płynienie krwie. SarnStat 264; Nákoniec y Tátárow, ktory iéft naydużfzy Y nayeierpliwfzy narod, nie naydzie fię żaden, Coby tám fześć miefiący przetrwał y żyw zoftał; Wízyficy kádukiem zchodzą. CiekPotr 43.*

Szeregi: »kaduk albo świętego Walentego niemoc« (1): Káduk álbo S. Walentego niemoc dzieweczkę máiącą y chromą od czterzech lat tymże krzyżem S. vzdrowił. *SkarŻyw 545.*

»kaduk abo paduch« (1): ábowiemci lunátykiem iéft (*marg*) miefiącnikiem to iéft, káduk, ábo páduch miewa. (-) *WujNT Matth 17/15.*

2. *praw.* *Majętność pozostawiona bez testamentu i bez dziedzica przechodząca na własność panującego; bona caduca a. intestabilium, caduca hereditas Cn* (6) : K. Káduki 96. *SarnStat 1309.*

W połączeniach szeregowych (2): Nuż Inteftatá/ nuż Káduká/ nuż teftámentá ludzi pobożnych/ ktorychby fie wiele gdyby był rząd otworzyło. *RejZwierc 187; SarnStat 79.*

Szereg: »kaduki i wakancyje« [*szyk 2 : 1*] (3): KADVKI Y WAKANCIAE. VIII. Dobrá ná Królá przypadáiącé. *SarnStat 96, 30, 320.*

3. *praw.* *Prawo regulujące przejęcie bezpanskich lub skonfiskowanych dóbr i ich nadawanie przez króla* (4) : IMIONA KSIążęcć, álbo y Szlácheckie ná Krolá kádu [*tytułem kaduka*] dewolwowáné, nie ma Król ieno Szláchcie zaś rozdávác, ná początku Séymu *SarnStat 430; VotSzl D3v.*

Zwrot: »kadukiem przypaść, przypadły« [*szyk zmienny*] (1 : 1): yfz ye^{go} Mcz Pán woyewowoda [!] przedal wlokę na Kofczorzynyę Która ye^{go} Mćzi przipadla Cadukem Iako vczywemu Ianowy Kvrkowy *ZapKościer 1584/51v; SarnStat 450.*

Synonimy: 1. »boża kaźń«, »choroba świętego Walentego«, *epilensyja*, »niemoc padająca«, »niemoc świętego Walentego«, *padaczka, paduch, rzucawka*, »wielka niemoc«.

ZCh